

30.10.2008

278/2/05

Ratkaisija: Oikeusasiamies Riitta-Leena Paunio

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Juha Haapamäki

TIETOVUODOT POLIISISTA

1

ASIA

Eduskunnan oikeusasiamiehen laillisuusvalvonnassa on havaittu, että julkisuuteen pääsee ajoittain salassa pidettäviä tietoja kesken olevista esitutkinnoista. Tämä on kestäväntöntä asianosaisten suojaamisen näkökulmasta ja saattaa myös haitata rikosten selvittämistä.

Olenkin selvittänyt omasta aloitteestani poliisin menettelyä ja käytäntöjä salassa pidettävien tietojen leviämisen estämiseksi ja toisaalta tietovuotojen tutkinnan tehostamiseksi.

Tässä tarkoituksessa pyysin aikanaan sisäasiainministeriön poliisiosastolta lausunnon ja selvitystä. Se antoi lausuntonsa ja hankki lausunnot kaikilta poliisin lääninjohdoilta, Helsingin kihlakunnan poliisilaitokselta, keskusrikospoliisilta, suojelupoliisilta, liikkuvalla poliisilta, poliisikoululta ja poliisiammattikorkeakoululta. Poliisin lääninjohdot olivat lisäksi saaneet lausuntoja eräiltä alaisiltaan poliisilaitoksilta.

Lisäksi käytettävissäni on ollut poliisiosaston poliisitoimintayksikön apulaisoikeusasiamies Jukka Lindstedtille antama selvitys rikosilmoitusten salaamisesta koskevassa asiassa (dnro 1058/4/07).

2

LÄHTÖKOHTIA

Julkisuudesta ja syyttömyysolettamasta

Perustuslain 10 §:n mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja koti-rauha on turvattu perusoikeutena ja henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Poliisin osalta on säädetty laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa.

Toisaalta jokaisella – myös virkamiehillä – on perustuslain 12 §:n mukaan sananvapaus, johon sisältyy muun muassa oikeus ilmaista ja julkistaa tie-

toja kenenkään ennakolta estämättä.

Viranomaisten hallussa olevien asiakirjojen julkisuus puolestaan on turvattu perusoikeutena perustuslain 12 §:ssä. Viranomaisilta myös edellytetään mahdollisimman avointa ja aktiivista tiedottamista. Asiakirjojen ja ylipäätään viranomaisen hallussa olevien tietojen julkisuutta voidaan kuitenkin lailla rajoittaa välttämättömistä syistä. Tällaisia syitä ovat muun muassa yksityisyyden suojaaminen ja esitutinnan turvaaminen.

Kun näitä intressejä ja julkisuusperiaatetta punnitaan vastakkain, on otettava huomioon syyttömyysolettama, josta on säädetty Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 2 kappaleessa. Sen mukaan jokaista rikoksesta syytettyä on pidettävä syyttömänä, kunnes hänen syyllisyytensä on laillisesti näytetty toteen. Syyttömyysolettama koskee myös rikoksesta epäiltyä, mikä käy ilmi myös esitutkintalain 7 §:n 2 momentista. Ennen syytteen nostamista syyttömyysolettama on erityisen velvoittava. Osa epäilyistähän jää toteennäyttämättä tai osoittautuu vääräksi. Tähän nähden epäilyjen ennenaikaisesta julkiseksi tulosta johtuvia haitallisia seuraamuksia tulee pyrkiä minimoimaan. Kysymys on myös oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin varmistamisesta. Suojan tarve on suurin tutinnan alkuvaiheissa, jolloin myös tiedot tapahtumista ovat yleensä vajavaisimmat. Tällöin riski perusteettomasta leimaantumisesta ja epätasapainoisesta julkisuudesta on suurin.

Tärkeä näkökohta on myös, että salassa pidettävien tietojen paljastuminen voi haitata ja joskus jopa vaarantaa rikoksen selvittämisen. Vuodot voivat siis myös estää rikosvastuun asianmukaista toteutumista.

Poliisin salassapito- ja vaitiolovelvollisuudesta

Poliisitoimintaan liittyy lukuisia salassapitoa ja vaitiolovelvollisuutta koskevia säännöksiä. Tässä yhteydessä käsittelen niistä vain keskeisimpiä.

Esitutkinta-asiakirjoja koskeva keskeinen säännös on viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (jäljempänä julkisuuslain) 24 §:n 1 momentin 3 kohta. Sen mukaan salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat, jollei erikseen toisin säädetä, poliisille ja muille esitutkintaviranomaisille ja viralliselle syyttäjälle sekä tarkastus- ja valvontaviranomaisille tehdyt ilmoitukset rikoksesta, esitutkintaa ja syyteharkintaa varten saadut ja laaditut asiakirjat sekä haastehakemus, haaste ja siihen annettu vastaus rikosasiassa, kunnes asia on ollut esillä tuomioistuimen istunnossa taikka kun virallinen syyttäjä on päättänyt jättää syytteen nostamatta tai kun asia on jätetty sikseen, jollei ole ilmeistä, että tiedon antaminen niistä ei vaaranna rikoksen selvittämistä tai tutinnan tarkoituksen toteutumista tai ilman painavaa syytä aiheuta asiaan osalliselle vahinkoa tai kärsimystä tai estä tuomioistuinta käyttämästä oikeuttaan

määrätä asiakirjojen salassapidosta. Tämänkin säännöksen yhtenä tausta-ajatuksena on juuri syyttömyysolettama ja epäilyn suojaaminen leimaavalta julkisuudelta. Toisaalta sillä pyritään suojaamaan esitutkintaa.

Esitutkintaa koskevat asiakirjat ovat siis esitutinnan aikana salassa pidettäviä, jollei ole ilmeistä, ettei ns. vahinkoedellytyslausekkeen mukaisia seurauksia synny. Esitutkinnasta ja pakkokeinoista annetun asetuksen 9 §:n mukaan oikeus antaa tietoja esitutkinnasta julkisuuteen on tutkinnanjohtajalla ja hänen esimiehellään sekä esimiehen määräämällä muulla virkamiehellä.

Edellä mainitun julkisuuslain yleissäännöksen lisäksi asiakirja voi olla salassa pidettävä myös muun syyn kuin esitutinnan keskeneräisyyden perusteella. Tällaisia tietojen salassapitoperusteita on lain mukaan useita, esimerkiksi terveydentilaa koskevat tiedot ovat tällaisia.

Asiakirjasalaisuuden lisäksi julkisuuslaissa on säädetty myös vaitiolovelvollisuudesta. Julkisuuslain 23 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen palveluksessa oleva samoin kuin luottamustehtävää hoitava ei saa paljastaa asiakirjan salassa pidettävää sisältöä tai tietoa, joka asiakirjaan merkittynä olisi salassa pidettävä, eikä muutakaan viranomaisessa toimessaan tietoonsa saamaansa seikkaa, josta lailla on säädetty vaitiolovelvollisuus. Vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvaa tietoa ei saa paljastaa senkään jälkeen, kun toiminta viranomaisessa tai tehtävän hoitaminen viranomaisen lukuun on päättynyt. Poliisia koskevat myös poliisilain ja valtion virkamieslain säännökset vaitiolovelvollisuudesta.

3 ARVIOINTIA

3.1 Tietovuodoista

Asiassa poliisilta saatujen lausuntojen mukaan poliisista tapahtuu tietovuotoja. Lausunnoissa todetaan muun muassa, että yleisellä tasolla on selviä viitteitä siitä, että poliisin ja muiden viranomaisten sisältä vuodetaan virkasalaisuuden piirissä olevaa tietoa tiedotusvälineille. Sisäasiainministeriön poliisiosasto toteaa, että tahallisiakin vuotoja esiintyy, mutta että ne ovat harvinaisia. Tietovuodoissa on lausuntojen mukaan yleensä kyse varomattomuudesta: poliisimies esimerkiksi keskustelelee vapaa-ajallaan virka-asioista mieltämättä tarkemmin, mitä hän saisi kertoa. Varsinaisia tahallisia tietojen antamisia tiedotusvälineille pidetään siis näissä lausunnoissa harvinaisina. Tuomioon saakka johtaneita tapauksia on myös vähän.

Tarkan arvion esittäminen tietovuotojen laajuudesta on erittäin vaikeaa.

Joka tapauksessa jokaiseen yksittäiseenkin tapaukseen on suhtauduttava vakavasti lainvastaisena menettelynä, mutta myös siitä syystä, että ne antavat perusteita epäilyille muista vastaavanlaisista tapauksista, oli epäilyihin aiheutta tai ei. Kysymys on siten myös poliisia kohtaan tunnettavan luottamuksen ylläpitämisestä.

Esitutkintaa koskevien tietojen julkisuuteen pääseminen leimataan helposti näytöksi poliisin lainvastaisesta menettelystä. Käsitökseni mukaan tästä ei ole kuitenkaan aina kysymys. Poliisi ei ole ainoa taho, jolla on tietoa tapahtuneista rikoksista ja niiden esitutkinnasta. Ensinnäkin jutun asianosaisilla on tietoa rikosasiasta ja sen tutkinnasta sekä joskus mitä I-meisimmin myös intressiä saattaa asia julkisuuteen. Samoin rikoksella tai poliisitoiminnalla voi olla todistajia tai silminnäkijöitä.

Poliisilla on myös paljon yhteistyöviranomaisia, jotka saavat tietoja esitutkinnoista. Esimerkkeinä saaduissa lausunnoissa on mainittu tulli-, rajavartiolaito-, hätäkeskus-, vero- ja ulosottoviranomaiset. On myös huomattava, että lain mukaan useimpien tuomioistuimissa käsiteltävien pakkokeinoasioiden (esimerkiksi vangitseminen) diaaritiedot ovat julkisia. Tieto rikosepäilyistä voi tulla myös tätä kautta julkiseksi. Joskus voi olla kysymys siitäkin, että tiedotusvälineet ovat muuta kautta saaneet tiedon esitutkinnasta ja poliisi joutuu vastaamaan tätä koskeviin kysymyksiin. Tiedotusvälineiden kyselyihin vastaamatta jättäminen ei aina tule kysymykseen. Onkin selvää, että tiedottamisessa voi tulla vastaan vaikeita rajanvetotilanteita. Esitutkinta- ja pakkokeinolain uudistamista valmistelevalta toimikunta tuleekin tietojeni mukaan arvioimaan myös esitutkinnasta tiedottamista koskevien säännöksiä uudistustarpeita.

Korostan myös sitä, että lain mukaan esitutkinnasta myös voidaan antaa tietoja julkisuuteen ja että poliisin lainmukainen ja avoin tiedottaminen esitutkinnoista ei ole ongelma. Viranomaisilta edellytetään mahdollisimman avointa ja aktiivista tiedottamista. Jos esimerkiksi katsotaan, että jonkin rikosepäilyn yhteiskunnallisen merkityksen vuoksi on painava syy sille, että tuosta esitutkinnasta tiedotetaan – tiedon julkistumisesta epäilylle aiheutuvasta haitasta huolimatta – kyse ei ole tietovuodosta. Sen sijaan keskeistä on nimenomaan se, että asia, jonka katsotaan lain mukaan olevan salassa pidettävä, tulee myös pysyä salassa: virkamiehet eivät saa antaa sitä koskevia tietoja sivullisille.

3.2 Ongelmakohtista

3.2.1 Poliisi

Arvioitavanani on siis poliisin menettely ja käytännöt salassa pidettävien tietojen leviämisen estämiseksi ja tietovuotojen tutkimiseksi. Poliisin osalta

totean seuraavaa.

Rikosilmoitusten salaaminen

Poliisitoiminnan luonteesta johtuen poliisille tulee jatkuvasti paljon arkaluontoista ja salassa pidettävää tietoa, jota on myös paljon poliisin eri rekistereissä. Tällaisia tietoja on muun muassa poliisiasian tietojärjestelmässä (PATJA). Näiden tietojen käsittelyyn oikeutettujen virkamiesten määrä on suuri. Poliisi katsoo toiminnan tehokkuuden vaativan tätä.

Käsitykseni mukaan salassa pidettävien tietojen käsittelyyn oikeutettujen piiriä voitaisiin – toiminnan tehokkuuden siitä kärsimättä - ainakin joissakin tapauksissa pienentää nykyisestä. Yksi tapa voisi olla rikosilmoitusten salaaminen, jolloin ilmoitukseen eivät voisi rikosilmoitusjärjestelmän kautta tutustua muut kuin tutkintaryhmään kuuluvat. Esimerkiksi poliisimiehen tekemäksi epäiltyjen rikosten osalta salaaminen näyttää lausuntojen mukaan turvaavan sen, ettei rikosepäilyn kohteella ole mahdollisuutta saada esitutkintaa haittaavaa tietoa. Jonkinasteisella tietojen käsittelyyn oikeutettujen piirin rajaamisella voitaisiin käsitykseni mukaan muissakin tapauksissa turvata tietojen salassapysymistä.

Apulaisoikeusasiamies Jukka Lindstedt tulee myöhemmin ottamaan erikseen kantaa nykyiseen salaamisohjeistukseen asiassa dnro 1058/4/07.

Koulutus

Useissa lausunnoissa on tuotu esiin julkisuuslain monimutkaisuus ja koulutuksen tarve. Sinänsä voin yhtyä siihen käsitykseen, että julkisuuslaki on vaativa soveltajalleen. Samaa voi sanoa esimerkiksi poliisilain 43 §:stä, joka säätelee poliisin vaitiolovelvollisuutta. Riittävä koulutus onkin mielestäni tärkeää toiminnan kaikilla tasoilla. Näin voidaan vaikuttaa paitsi osaamiseen myös henkilöstön asenteisiin ja vähentää ainakin tietämättömyydestä ja ajattelemattomuudesta sattuvia tietovuotoja.

Julkisuuskysymykset ovat osa poliisin perustutkinnon, poliisialipäällystön ja poliisipäällystön opintoja. Viimeisin koko poliisihallintoa koskeva koulutuskierros, jossa käsiteltiin julkisuuskysymyksiä, oli saamani tiedon mukaan vuonna 2005, kun laajan poliisilain uudistuksen yhteydessä muutettiin muun muassa tuon lain 43 §:ää.

Voin yhtyä poliisiosaston käsitykseen siitä, että koulutukseen ja ohjeistukseen on panostettava, koska uudenlaisia ongelmatilanteita tulee esiin jatkuvasti. Myönteistä on, että lausunnoissa kaivattu käsikirja julkisuusasioiden käsittelystä poliisissa on valmistunut. Sen päivittytyö on saadun tiedon mukaan parhaillaan käynnissä.

Rekisterien käytön valvonta

Rekisterien käytön valvontaan on kiinnitetty huomiota useassa yhteydessä. Sisäasiainministeriön asettama selvitysmies, nykyinen oikeuskansleri Jaakko Jonkka katsoi aikanaan, että poliisin rekisterien tietosuoja ja – turvallisuus vaativat valvonnallisesti erityishuomiota. Hän piti laillisuusvalvonnallisesti tärkeänä, että sisäasiainministeriön tietojärjestelmien kehittämistyö suoritetaan niin pian kuin mahdollista (Poliisin johtamisjärjestelmät ja sisäinen laillisuusvalvonta, sisäasiainministeriön julkaisuja 48/2004).

Sisäasiainministeriön asettama työryhmä esittikin vuonna 2005 useita suosituksia, joilla helpotettaisiin poliisin henkilötietojärjestelmien käytön laillisuusvalvontaa (Rekisteritietojen käytön laillisuusvalvonta, poliisin ylijohdon julkaisusarja 2/2005). Tältä osin on kysymys ilmeisen mittavista uudistuksista, joita ei poliisin ylijohdon käsityksen mukaan ole ollut tarkoituksenmukaista toteuttaa esimerkiksi erillään poliisin perusjärjestelmien uudistamisesta. Sisäasiainministeriön poliisiosastolta lokakuussa 2008 saadun tiedon mukaan tämä kokonaisuudistus on vielä kesken eikä se valmistune vielä ensi vuonnakaan.

Käytettävissäni olevan selvityksen mukaan esimerkiksi niiden tapausten määrä, joissa rekisterinpitäjä antoi luvan luovuttaa lokitietoja valvontaa tai esitutkintaa varten tapauksissa, jossa väärinkäytöksestä oli epäiltyä poliisi, kasvoi jatkuvasti vuosina 2003 – 2006 (13 tapauksesta 46:een). Pidän sinänsä uskottavana poliisiosaston poliisitoimintayksikön käsitystä siitä, että tämä ei kerro tietosuojarikkomusten lisääntymisestä. Tästä lähtökohdasta on mielestäni kuitenkin ilmeistä, että aikaisempaa aktiivisempi valvonta on osaltaan tuonut ilmiötä enemmän esille ja että koulutuksen ohella myös valvontaan tulisi edelleen panostaa. Tässä on ollut ainakin aiempina vuosina käsitykseni mukaan toivomisen varaa.

Joka tapauksessa myös asiakirjaprosessien hallintaa ja arkistointia on viime vuosina poliisin ylijohdon mukaan kehitetty, mitä pidän myönteisenä. Samoin on heinäkuussa 2008 annettu määräykset poliisihallinnon tietoturvapolitiikasta ja tietoturvaperaatteista. Poliisin laillisuusvalvontaa koskevan, toukokuussa 2006 annetun määräyksen mukaan salassapitoon liittyvien järjestelyjen tarkastaminen kuuluu lääninjohtojen ja valtakunnallisten yksiköiden valvontasuunnitelmiin.

Poliisin ja toimittajien yhteistyö

Poliisin ja toimittajien yhteistyö on mielestäni tärkeää. Se turvaa osaltaan poliisin tiedottamista. Poliisin tiedotusohje lähtee tiedotusvälineiden tasapuolisesta palvelemisesta, joten tässä mielessä lähtökohdan yhteistyölle pitäisi olla selvä.

Usean lääninjohton lausunnossa pidetään kuitenkin ongelmallisena poliisin tiiviitä yhteyksiä toimittajiin ja "Lehdistö-Poliisikerhoja" tai todetaan olevan syytä pohtia, mikä on "normaalia ja vastavuoroista yhteistoimintaa tiedotusvälineiden edustajien kanssa ja joka täyttää poliisiasetuksen vaatimukset myös poliisin käyttäytymisestä vapaa-ajalla".

Kun eräät poliisin lääninjohtot ovat lausunnoissaan esittäneet poliisin ja toimittajien yhteistyöhön liittyvän epäterveitä piirteitä, on kysymys asiasta, jota poliisin ylijohdon tulee mielestäni selvittää ja tarvittaessa ohjeistaa.

Tietovuotojen tutkinta

Sisäasiainministeriön poliisiosaston mukaan vuototapauksiin on suhtauduttu aiempaa tiukemmin. Tätä pidän perusteltuna, vaikka mahdollisuudet selvittää esimerkiksi epäilty virkasalaisuuden rikkominen saattavat olla rajalliset.

Vuototapausten selvittämisen saattaa estää ensinnäkin toimittajan lähdesuoja. Esitutkintalain 27 §:n 2 momentin mukaan toimittaja voidaan esitutkinnassa velvoittaa todistajana vastaamaan lähdesuojan alaisiin kysymyksiin vain, jos tutkittavana on rikos, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kuusi vuotta vankeutta. Esimerkiksi mitään rikoslain 40 luvun virkarikoksista ei ole säädetty näin ankarasti rangaistavaksi. Oikeudenkäynnissä toimittaja ei todistajana voi vedota lähdesuojaan samassa laajuudessa. Oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 24 §:n 4 momentin mukaan nimittäin milloin asia koskee rikosta, mistä saattaa seurata vankeutta kuusi vuotta tai ankarampi rangaistus, taikka sanotunlaisen rikoksen yritystä tai osallisuutta siihen, taikka tietoa, joka on annettu vastoin sellaista salassapitovelvollisuutta, jonka rikkomisesta on erikseen säädetty rangaistus, voidaan esimerkiksi toimittaja velvoittaa vastaamaan lähdesuojan murtamista tarkoittavaan kysymykseen. Esitutkintalaissa on siis tätä suppeampi mahdollisuus lähdesuojan murtamiseen ja tämä estää käytännössä tiedotusvälineitä koskevien tietovuototapausten selvittämisen.

Kysymys on kuitenkin lainsäätäjän tietoisesta ratkaisusta. Esitutkintalakia säädettäessä nimittäin esitettiin, että toimittajan lähdesuoja olisi esitutkinnassa sama kuin oikeudenkäynnissä. Lähdesuoja olisi siten esityksen mukaan voitu murtaa myös, jos asia "koskee tietoa, joka on annettu vastoin sellaista salassapitovelvollisuutta, jonka rikkomisesta on erikseen säädetty rangaistus" (HE 14/1985 s. 30). Lakivaliokunta kuitenkin totesi, että ehdotuksia oli voimakkaasti arvosteltu erityisesti siltä osin kuin ne koskevat salassapitovelvollisuuden rikkomista. Valiokunta piti arvostelua tältä osin perusteltuna todeten, että salassapitovelvollisuuden rikkomista koskevia säännöksiä oli useita satoja ja niiden rangaistusasteikko vaihteli

suuresti. Tämän vuoksi valiokunta esitti lehdistöä koskevien säännösten rajoittamista vain törkeisiin rikoksiin (LaVM 9/1986 s. 7) ja tässä muodossa laki hyväksyttiin. Myös tämä esitutkintalain säännös tulee esitutkintalain uudistamista parhaillaan valmisteleavan toimikunnan arvioitavaksi.

Myös sen osoittaminen, että poliisimies, joka on käyttänyt jotain rekisteriä ilman perustetta, olisi antanut näin saamansa tiedon eteenpäin, voi olla mahdotonta lähdesuojan vuoksi. Tällä en tarkoita sitä, etteikö lokiseurannalla ja sen kehittämällä olisi merkitystä. Se ei kuitenkaan ole oikotie tuloksiin.

Korostan kuitenkin, että nämä käytännön vaikeudet eivät saa johtaa siihen, ettei epäiltyjä vuototapauksia yritetä tutkia.

3.2.2

Poliisin ulkopuoliset henkilöt

Kuten edellä jo todettiin, viranomaisyhteistyö on tarpeellista ja se on lisääntymässä. Tämä merkitsee samalla sitä, että poliisin rooli salassapidon varmistajana vähenee: on ensi sijassa kunkin viranomaisen vastuulla huolehtia siitä, ettei niiden kautta vuoda salassa pidettäviä tietoja julkisuuteen.

Poliisin mahdollisuudet tehokkaasti vaikuttaa poliisin ulkopuolisten henkilöiden tietovuotoihin ovat rajalliset. Asianosaisen tiedonsaantia voidaan esitutkintalain 11 §:n nojalla rajoittaa esitutkinnan aikana. Esitutkintalain 48 § puolestaan mahdollistaa ilmaisukiellon antamisen, senkin vain esitutkinnan ajaksi. Esitutkintalain uudistamista parhaillaan valmisteleavassa toimikunnassa onkin pohdittavana, tulisiko ilmaisukielto voida antaa myös esitutkinnan jälkeiselle ajalle (esimerkiksi vastaamaan julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 3 kohdan sääntelyä). Joka tapauksessa ilmaisukieltoa voidaan rikkoa ja erityisesti toimittajien lähdesuojasta johtuen kiinnijäämisriski on pieni.

3.3

Johtopäätökset

Saamistani lausunnoista ja selvityksistä käy ilmi useita ongelmakohtia. Erityisen vakavia ovat tahalliset tietovuodot tiedotusvälineille. Se, että tällaista tapahtuu, on myönnetty tässä asiassa poliisilta saaduissa lausunnoissa. Nämä tapaukset voivat aiheuttaa yksittäisille henkilöille suurta ja peruuttamatonta vahinkoa. Niiden tutkimiseen tulee erityisesti panostaa, vaikka tutkinta voi edellä kerrotuista syistä ollakin haasteellista.

Poliisin tulee lisäksi tehokkaasti estää tällaisia tietovuotoja. Esimerkiksi

rekisterien käytön valvontaan tulee panostaa aiempaa enemmän. Pyydänkin poliisiosastoa 2.2.2009 mennessä ilmoittamaan, mikä on ylijohdon asettaman Rekisteritietojen käytön laillisuusvalvonta -työryhmän toimenpidesuosituksen toteuttamisen nykytilanne ja mikä on aikataulu vielä toteumattomien toimenpiteiden osalta. Samalla pyydän poliisiosastoa ilmoittamaan mahdolliset toimenpiteet sen johdosta, että eräät poliisin lääninjohdot ovat esittäneet epäilyjä poliisin ja toimittajien yhteistyöhön liittyvistä epäkohdista.

Pidän myös tärkeänä, että esitutkinta-, pakkokeino- ja poliisilain parhailaan valmisteilla olevan kokonaisuudistuksen yhteydessä tarkoin arvioidaan edellä esille ottamiani säännöksiä, joilla on mahdollista vaikuttaa salaisten tietojen pysymiseen salassa ja tietovuotojen tutkintaan (esimerkiksi lähdesuoja esitutkinnassa ja ilmaisukielto) samalla kuitenkin ottaen huomioon sen, että poliisin tiedottaminen on avointa ja aktiivista. Yhteiskunnallisesti merkittäviä rikosepäilyjä on ainakin pääsääntöisesti voitava käsitellä julkisuudessa jo ennen mahdollista tuomioistuinkäsittelyä syyttömyysolettamaa kunnioittaen.

Saamistani lausunnoista päätellen ongelmat ovat poliisijohdon tiedossa. Vaikka tilanne on osin jo parantunut, kehittämiskohteita on useita kuten edellä todetusta käy ilmi. Poliisia koskevassa laillisuusvalvonnassa tullaan jatkossakin seuraamaan tilannetta. Kiinnitän poliisin ylijohdon huomiota edellä esittämiini käsityksiin ja pyydän saattamaan ne myös tässä asiassa lausuntoja antaneiden tietoon.